

Hulp moet niet alleen gericht zijn op economische groei

Arend Jan Boekestijn bepleit een ontwikkelingssamenwerking gericht op groei (Forum 6/11/07). Hij is voorstander van een zakelijke benadering waarbij beleidsmakers en ontwikkelingswerkers zich laten leiden door het hoofd, in plaats van het hart.

Een duurzame economische groei bestaat volgens ons naast economische ook uit sociale en ecologische aspecten. Enkel economische groei verzekert mensen niet van goede sociale of ecologische omstandigheden. Evenmin verzekert het politieke vrijheden. Daar is meer voor nodig: een samenspel van economische prikkels, sociale projecten, milieumaatregelen en een politieke dialoog.

Arend Jan Boekestijn wijst op een veranderende wereld, waaraan ook de ontwikkelingshulp zich dient aan te passen. Boekestijn is van mening dat de ontwikkelingshulp verder dient te verzakelijken. Naar onze mening is dat al het geval. De leden van Partos zien zichzelf als lerende organisaties, hebben zich gecommitteerd aan een gezamenlijk kwaliteitsstelsel en passen hun programma's en bedrijfsvoering aan wanneer uit evaluaties blijkt dat een andere methode effectiever kan zijn. Naast deze zakelijke benadering is er echter wel degelijk ruimte om het hart te laten spreken. Om iets te doen aan de ongelijkheid in de wereld en bij te dragen aan het verlichten van het lijden van armen en onderdrukten in ontwikkelingslanden is een gevoel van mededogen, van solidariteit juist heel belangrijk. Juist de betrokkenheid van mensen hier bij mensen die het minder goed getroffen hebben in ontwikkelingslanden is een belangrijke positieve kracht die ervoor kan zorgen dat op allerlei niveaus ongelijkheid in de wereld kan worden aangepakt.

Natuurlijk, ontwikkelingshulp vanuit Nederland speelt een bescheiden rol op macro-niveau wanneer niet tegelijkertijd gewerkt wordt aan een eerlijker internationaal handelsbeleid en een veiliger wereld. Maar als je nét tot die groep mensen behoort die middels microkrediet een toekomstperspectief krijgt, of als je nét die persoon bent die psychologische hulp krijgt na een oorlogstrauma, dan is dat een wereld van verschil. Ieder van hen, is belangrijk. Iedereen heeft recht op veiligheid, onderwijs, gezondheidszorg en ontplooiingsmogelijkheden. Naast het financieren en/of uitvoeren van zinvolle ontwikkelingsprojecten kan Nederland meer doen en dit doet zij gelukkig in veel gevallen ook al: via een politieke dialoog, waar Boekestijn zich enigszins laatdunkend over uit laat. Nederland kan hiermee druk uitoefenen op regimes die het niet zo nauw nemen met de mensenrechten, de afbouw van landbouwsubsidies proberen te versnellen en gelijke rechten voor vrouwen en mannen stimuleren. Deze politieke dialoog zou ons inziens gevoerd moeten worden na overleg met de lokale bevolking, via georganiseerd maatschappelijk middenveld of via parlementen, indien deze democratisch functioneren.

Terecht wijst Boekestijn op het belang van de private sector. Ook Partos is van mening dat het bedrijfsleven een belangrijke positieve rol kan spelen in het behalen van de Millenniumdoelen. Veel van onze leden werken dan ook in meer of mindere mate samen met bedrijven. Gelukkig willen veel bedrijven ook een taak hierin op zich nemen. Maar charitatief beleid van ondernemingen is iets anders dan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het gaat erom dat ondernemingen zich in hun primair proces laten leiden door principes die zijn vastgelegd in het internationaal recht of het arbeidsrecht. Daarom is Partos ook erg verheugd met het voornemen van minister Koenders om initiatieven uit het bedrijfsleven in ontwikkelingslanden alleen te subsidiëren als zij werkelijk ten goede komen aan de armsten, wat een aanpassing betekent van de bestaande ORET-regeling. Echter, onze leden houden ook een vinger aan de pols wanneer het beleid van ondernemingen niet in lijn liggen met ontwikkelingsdoelen.

Ontwikkeling vereist veiligheid, aldus Boekestijn en daar zijn we het volmondig mee eens. Het ministerie van Defensie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van de Millenniumdoelen, daar waar conflictsituaties een duurzame ontwikkeling belemmeren. Echter, wij komen niet tot dezelfde conclusie. Waar Boekestijn OS-geld denkt te kunnen inzetten voor militaire missies zijn wij ervan overtuigd dat daar nu juist de begroting van Defensie voor dient.

Concluderend zijn er genoeg overeenkomsten, tussen het pleidooi van VVD-parlementariër Boekstijn en branchevereniging Partos. Echter, zijn visie op een zakelijke ontwikkelingshulp gericht op economische groei is ons te beperkt. Effectieve ontwikkelingshulp bestaat volgens ons namelijk uit een samenspel tussen economische, sociale en ecologische maatregelen en zou moeten worden uitgevoerd door mensen die kunnen handelen vanuit het hoofd én het hart, zodat ze met overtuiging en geduld kunnen werken aan een structurele verbetering van levensomstandigheden van mensen in ontwikkelingslanden. Ook als dat niet zo snel tastbaar resultaat oplevert. Alleen groei zonder verdeling levert geen duurzame ontwikkeling op.

*Marie-Trees Meereboer, directeur Partos en Ingrid Aaldijk, beleidsmedewerker Partos
Partos is de branchevereniging voor particuliere internationale samenwerking. Momenteel telt Partos 93 lidorganisaties.*